

Òrgans dels sentits: Oftalmologia (3109G01022/2016)

Dades generals

Curs acadèmic : 2016

Descripció : Reconèixer, diagnosticar i orientar el maneig de la patologia de: la parpella, conjuntiva i superfície ocular, sistema llagrima secretor i excretor, còrnia, esclera, úvea anterior, cristal·lí, glaucoma, de la retina (retinopaties vasculars, degeneració macular associada a l'edat, desprendiment de retina, retinopatia del prematur), del nervi òptic (neuritis òptica, edema de papil·la), via òptica, alteracions de la refracció, estrabisme i ambliopia.

Conèixer la cirurgia refractiva, la queratoplàstia, la patologia orbitària, els tumors oculars, els traumatismes oculars, els trastorns de la motilitat ocular, les manifestacions oculars de les malalties sistèmiques (HTA, diabetis Mellitus, vasculitis i discriàties sanguínies, oftalmopatia tiroidea), la patologia de la úvea intermitja i posterior, les anomalies congènites, la farmacologia ocular.

Saber fer una història clínica oftalmològica i detectar les urgències oftalmològiques.

Saber explorar el pol anterior i annexes oculars, la motilitat palpebral, la motilitat ocular intrínseca (pupil·les) i extrínseca.

Saber realitzar un rentat ocular, saber administrar col·liris i pomades oftalmològiques i saber fer un embenatge ocular.

Practicar determinar l'agudes visual, l'exploració del camp visual, l'examen del fons d'ull, interpretar un informe oftalmològic, retirar un cos estrany.

Haver vist practicar la consulta oftalmològica i les urgències, les proves (campimetria, OCT, angiografia, topografia, tonometria, etc..) i actes terapèutics oftalmològics més freqüents (làsers i puncions intravítries), l'anestèsia loco-regional i les intervencions oftalmològiques més rellevants.

Crèdits ECTS : 5,5

Grups

Grup A

Durada : Semestral, 2n semestre

Professorat : FLORENTINA ESCALADA GUTIERREZ , JUAN FELIP FURES , JUAN TARRUS DE VEHI , TERESA MARIA TORRENT SOLANS

Idioma de les classes : Català (70%), Castellà (10%), Anglès (20%)

Horaris :

Activitat	Horari	Grup de classe	Aula
Teoria		1	
Pràctiques d'aula		1	
Pràctiques clíniques		1	
Aprenentatge basat en problemes		1	
Aprenentatge basat en problemes		2	

Grup B

Durada : Semestral, 2n semestre

Professorat : FLORENTINA ESCALADA GUTIERREZ , JUAN TARRUS DE VEHI , JOAQUIN TARRUS MONTANER , TERESA MARIA TORRENT SOLANS

Idioma de les classes : Català (70%), Castellà (10%), Anglès (20%)

Horaris :

Activitat	Horari	Grup de classe	Aula
Teoria		1	
Pràctiques d'aula		2	
Pràctiques clíniques		1	
Aprenentatge basat en problemes		3	
Aprenentatge basat en problemes		4	

Grup C

Durada : Semestral, 2n semestre

Professorat : FLORENTINA ESCALADA GUTIERREZ , JORDI TARRUS BOZAL , JUAN TARRUS DE VEHI , JOAQUIN TARRUS MONTANER

Idioma de les classes : Català (70%), Castellà (10%), Anglès (20%)

Horaris :

Activitat	Horari	Grup de classe	Aula
Teoria		1	
Pràctiques d'aula		3	
Pràctiques clíniques		1	
Aprenentatge basat en problemes		5	
Aprenentatge basat en problemes		6	

Grup D

Durada : Semestral, 2n semestre

Professorat : FLORENTINA ESCALADA GUTIERREZ , JUAN FELIP FURES , JORDI TARRUS BOZAL , JUAN TARRUS DE VEHI , JOAQUIN TARRUS MONTANER , TERESA MARIA TORRENT SOLANS

Idioma de les classes : Català (70%), Castellà (10%), Anglès (20%)

Horaris :

Activitat	Horari	Grup de classe	Aula
Teoria		1	
Pràctiques d'aula		4	
Pràctiques clíniques		1	
Aprenentatge basat en problemes		7	
Aprenentatge basat en problemes		8	

Grup ER

Durada : Semestral, 2n semestre

Professorat : FLORENTINA ESCALADA GUTIERREZ , JUAN FELIP FURES , JUAN TARRUS DE VEHI , TERESA MARIA TORRENT SOLANS

Idioma de les classes : Català (70%), Castellà (10%), Anglès (20%)

Horaris :

Activitat	Horari	Grup de classe	Aula
Teoria		1	
Pràctiques d'aula		1	
Pràctiques clíniques		1	
Aprenentatge basat en problemes		1	

Competències

- Reconèixer els elements essencials de la professió mèdica, que incloguin els principis ètics, les responsabilitats legals i l'exercici professional centrat en el pacient.
- Comprendre la importància d'aquests principis per al benefici del pacient, de la societat i la professió, fent especial atenció al secret professional.
- Comprendre i reconèixer els efectes, mecanismes i manifestacions de la malaltia sobre l'estructura i funció del cos humà.
- Comprendre i reconèixer els agents causants i factors de risc que determinen els estats de salut i el desenvolupament de la malaltia.
- Comprendre els fonaments d'acció, indicacions i eficàcia de les intervencions terapèutiques, basant-se en l'evidència científica disponible.
- Tenir capacitat per a elaborar un judici diagnòstic inicial i establir una estratègia diagnòstica raonada.
- Reconèixer i tractar les situacions que posen la vida en perill immediat i aquelles altres que exigeixen atenció immediata.
- Establir el diagnòstic, pronòstic i tractament, aplicant els principis basats en la millor informació possible i en condicions de seguretat clínica.
- Indicar la terapèutica més adequada dels processos aguts i crònics més prevalents, així com dels malalts en fase terminal.
- Plantejar i proposar les mesures preventives adequades a cada situació clínica.

- Adquirir experiència clínica adequada en institucions hospitalàries, centres de salut o altres institucions sanitàries, sota supervisió, així com coneixements bàsics de gestió clínica centrada en el pacient i utilització adequada de proves, medicaments i demés recursos del sistema sanitari.
- Escoltar amb atenció, obtenir i sintetitzar informació pertinent dels problemes que afecten el malalt i comprendre el contingut d'aquesta informació.
- Reconèixer els determinants de salut en la població, tant els genètics com els depenent del sexe i estil de vida, demogràfics, ambientals, socials, econòmics, psicològics i culturals.
- Obtenir i utilitzar dades epidemiològiques i valorar tendències i riscos per a la presa de decisions sobre salut.
- Conèixer, valorar críticament i saber utilitzar les fonts d'informació clínica i biomèdica per a obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i sanitària.
- Mantenir i utilitzar els registres amb informació del pacient per a la seva posterior anàlisi, preservant la confidencialitat de les dades.

Continguts

1. IDENTIFICACIÓ DE PROBLEMES

- 1.1. Urgències oftalmològiques més freqüents: actitud que s'ha de seguir
- 1.2. Consultes oftalmològiques programades: valoració de les situacions clíniques més freqüents
- 1.3. Manifestacions oftalmològiques de les malalties generals

2. BASES TEÒRIQUES DELS MÈTODES DIAGNÒSTICS EN LES MALALTIES OFTALMOLÒGIQUES

- 2.1. Examen de l'agudesia visual i dels camps visuals
- 2.2. Examen del segment anterior de l'ull
- 2.3. Examen del segment posterior de l'ull

3. DIAGNÒSTIC I TRACTAMENT DE LES PRINCIPALS MALALTIES DE L'APARELL VISUAL

- 3.1. Defectes de la refracció
- 3.2. Malalties dels annexos oculars
- 3.3. Malalties del segment anterior de l'ull
- 3.4. Malalties del segment posterior de l'ull
- 3.5. Malalties del sistema visual i del sistema motor ocular

Activitats

Tipus d'activitat	Hores amb professor	Hores sense professor	Total
Aprenentatge basat en problemes (PBL)	18	72	90
Classes expositives	12	0	12
Pràctiques en empreses / institucions	12	0	12
Prova d'avaluació	4	0	4
Seminaris	6	6,5	12,5
Total	52	78,5	130,5

Bibliografia

- Miguel José Maldonado López / José Carlos Pastor Jimeno (2012). *Guiones de Oftalmología* (Segunda edición). Aravaca (Madrid): McGraw-Hill/Interamericana de España, S.L.. [Catàleg](#)
- Brad Bowling. (2016). *KANSKY. OFTALMOLOGIA CLINICA*. Elsevier España, S.A..
- Jack J. Kansky (2012). *OFTALMOLOGIA CLINICA* (7ª Edición). Elsevier España, S.A.. [Catàleg](#)
- Adam T. Gerstenblith MD / Michael P. Rabinowitz MD (2012). *The Wills Eye Manual.: Office and Emergency Room Diagnosis and Treatment...* (6th. Edition). Lippincott Williams & Wilkins. [Catàleg](#)
- Kanski, Jack J (cop. 2011). *Signos en oftalmología : causas y diagnóstico diferencial*. Barcelona: Elsevier. [Catàleg](#)
- Kanski, Jack J (cop. 2009). *Atlas de autoevaluación en oftalmología* (3ª ed.). Barcelona: Elsevier España. [Catàleg](#)
- Kanski, Jack J (cop. 2007). *Diagnóstico clínico en oftalmología* . Madrid: Elsevier. [Catàleg](#)
- Kanski, Jack J (cop. 1996). *Oftalmología clínica* (3ª ed.). Barcelona [etc.]: Mosby. [Catàleg](#)
- William Tasman, Edward A. Jaeger (2013). *Duane's Ophthalmology* (2013 Edition). Lippincott Williams & Wilkins. [Catàleg](#)

Avaluació i qualificació

Activitats d'avaluació

Descripció de l'activitat	Avaluació de l'activitat	%
Exercicis ABP: ABP-1: Cataracta, glaucoma i uveïtis. ABP-2: Patologia de la superfície ocular, còrnia, sistema llagimal i òrbita. ABP-3: Retina, coroides i vitri. Neurooftalmologia.	S'avalua segons la rúbrica de cada alumne.	40
Examen Final ABP: Respondre 5 preguntes sobre 4 casos clínics relacionats amb les temàtiques treballades durant l'assignatura. Un sol dia.	S'avalua el coneixement alumne.	20
Examen Final tipus test: examen tipus test que constarà de 30 preguntes amb 4 opcions més 10 preguntes test sobre imatges impreses amb 4 opcions igualment. Cada 3 preguntes errades es descompta un punt.	S'avalua el coneixement de l'alumne	40

Qualificació

1. Avaluació continuada (4 sessions ABP): equival al 40% de la nota final. L'assistència als ABP és obligatòria. Només es tolerarà l'absència a un ABP si és per una causa de raó major (a jutjar pel coordinador). S'avaluarà mitjançant el qüestionari estandaritzat, fent la mitja (amb dos decimals) de la suma de les tres notes de les tres sessions ABP. La nota mínima per aprovar és el 5. Aquesta part no és recuperable. Si l'alumne suspèn aquesta secció, el coordinador després d'haver-ho discutit amb els tutors del mòdul, ha d'informar al responsable de la UEM*.

*Si el coordinador ho creu necessari, la UEM pot posar a disposició els recursos pertinents per establir activitats per a la recuperació.

2.Examen tipus ABP: equival al 20% de la nota final. Constarà d'un examen sobre 4 casos clínics en una sola part. 5 preguntes curtes sobre cada cas que es puntuaran del 0 al 2. Es farà la mitjana de la puntuació obtinguda en els 4 casos i la nota mínima per aprovar serà el 5. És recuperable.

3.Examen Tipus Test: equival al 40% de la nota final. Es farà un examen tipus test de 30 preguntes amb 4 opcions més 10 preguntes sobre imatges impreses amb 4 opcions igualment. Les respostes correctes puntuaran 1 punt i les incorrectes restaran 0'33 punts. L'aprobat de l'examen s'assolirà amb la puntuació de 5 sobre 10. És recuperable.

4.L'assistència a les pràctiques és obligatòria i en qualsevol moment es pot avaluar la puntualitat, actitud i presència de l'alumne en el seu lloc assignat de forma aleatòria. Per al seguiment de les pràctiques caldrà omplir un petit formulari i donar-lo a la fi de les pràctiques al tutor.

Resum avaluació:

1. 40% de la nota final: avaluació continuada (3 Sessions ABP)

2. 20% de la nota final: examen ABP 4 casos clínics amb 5 preguntes per cas.

Recuperable.

3. 40% de la nota final: examen tipus test on hi haurà 40 preguntes amb 4 opcions on només una és vàlida i la resposta incorrecte resta 0'33 punts. Recuperable.

4. La no assistència a les pràctiques comportarà la resta d'1 punt en la nota final resultant dels apartats 1, 2 i 3.

5. L'assistència als seminaris/tallers i classes magistrals és obligatòria. L'absència no justificada comportarà la pèrdua d'1 punt en la nota final.

La nota mínima per aprovar l'assignatura és de 5.

És obligatori aprovar els apartats 1, 2 i 3 per separat. Si no estan tots aprovats no es donarà l'assignatura per superada.

La nota màxima que es pot obtenir de les avaluacions de les activitats suspeses serà d'un 5 si l'alumne es considera apte, independentment de la nota que obtingui d'aquesta avaluació. Aquesta nota farà mitjana amb la nota que l'alumne hagi obtingut en les altres activitats avaluables i que hagi superat prèviament.

Criteris específics de la nota «No Presentat» :

Es considerarà que l'alumne està No Presentat quan no hagi finalitzat els tres problemes ABP. Aleshores pot declarar que no es presentarà a l'examen i per tant no se li descomptarà una convocatòria.

Si l'alumne assisteix als 3 problemes ABP serà obligatori la presentació a l'examen ABP i a l'examen test. Si no es presenta, li comptarà com a una convocatòria no superada.

Observacions

Es recomana als estudiants que, un cop s'hagin repartit els objectius de l'ABP, es decideixi en quina de les dues properes sessions es desenvoluparà cada objectiu i, a part de preparar-se el seu objectiu concret, tots els alumnes es llegeixin en un llibre de text, contrastant amb aquest seu tema, el capítol o capítols de la patologia que es tractarà en els objectius d'aquella sessió, de manera que quan s'expliqui en més detall per l'alumne que l'hagi preparat es pugui entendre millor, s'aprofitei més i es pugui intervenir a classe amb més criteri.

Com a llibre de text es pot tenir el Guiones de Oftalmologia (Dr Maldonado i Dr Pastor). Com a llibre per desenvolupar els objectius i fer recerca, el KANSKY. OFTALMOLOGIA CLINICA de Brad Bowling (2016), és un bon llibre de consulta i un bon atlas. Les imatges de l'examen test sortiran d'aquest llibre.